

Przedpłata
wraz
z przesłanką
pocztową
wynosi
5 zł. a. w.
rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCJA
i
Administrcya
we Lwowie
przy placu
Maryackim
1. 9.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 24.

Dnia 23. Grudnia 1882.

IX. rocznik.

Treść: Protokoły VIII. Walnego Zgromadzenia Związku. — Rachunki towarzystw zaliczkowych za m. listopad 1882 r. — Ruch stowarzyszeń: Wydział Związku. Stow. oszcz. i pożycz. „Wzaj. pom.“ w Dobczycach. Zarząd Funduszu zaopatrzenia. Nowomodne domokrąstwo. Stowarzyszenie pożyczkowe „Wzajemna pomoc“ w Makowie i c. k. Starostwo w Myślenicach.

Protokoły VIII. Walnego Zgromadzenia Związku

stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie,
odbytego dnia 8. i 9. grudnia 1882. r. w sali Tow. kred. ziem.

I. Posiedzenie dnia 8. grudnia 1882. o godzinie 10. przed południem.

I. Obecni: Patron Dr. T. Skałkowski, zast. dr. Karol Mały. Przewodniczący Wydziału Związku: Dr. W. Zbyszewski. Członkowie Wydziału: pp. Dr. B. Goldman, T. Merunowicz i Antoni Żabicki.

Delegaci stowarzyszeń:

1. Bircza, Tow. zaliczkowe	Dr. Alfred Zgórski,
2. Bóbrka, „ „	Wład. Mędlicki,
3. Bochnia, „ „	Frań. Kuźniar,
4. Bołszowce, Kasa z. „Nadzieja“	Szczepan Wicherek,
5. Cieszyn, Tow. oszcz. i zal.	„ „
6. Dąbrowa, Tow. zal.	Adolf Kukiel,
7. Drohobycz, „ „	Wład. Terenkoczy,
8. Drohobycz, Tow. handl. skór	Jan Łobos,
9. Gliniany, Tow. zal.	Ks. Reszutyłowicz Fil.,
10. Gorlice, „ „	Woj. Biechoński,
11. Grybów, „ „	Woj. Biechoński,
12. Jarosław, „ „	Walery Baczyński,
13. Jarosław, Tow. handlu skór	Stan. Myszkowski,
14. Jaworów, Tow. zalicz.	Grzegorz Szczerba,
15. Jordanów, Stow. pożyczk.	Dr. Bron. Duleba,
16. Kałusz, Tow. zal.	Dr. F. Dzikowski,
17. Kolbuszowa, Tow. zal.	Bol. Żardecki,
18. Kołomyja, „ „	Teodor Blicharski,
19. Komarno, „ „	Jan Wierzbicki,
20. Kozowa, „ „	Dr. Bron. Duleba,
21. Kraków, „ „	Tad. Romanowicz,
22. Kulików, Kas. zal. „Nadzieja“	Frań. Schofer,
23. Łańcut, Tow. zal.	Bol. Żardecki,

24. Limanowa, Tow. zal.	Dr. Każ. Żelechowski,
25. Lwów, Tow. zalicz.	Dr. Alfr. Zgórski,
26. Lwów, Tow. urzęd. poczt.	Antoni Matula,
27. Lwów, Tow. wzaj. kredytu	Jan Żółkiewski,
28. Lwów, Tow. urzęd. kolej.	Józef Przybysławski,
29. Lwów, Tow. handl. skór,	Adolf Aleksandrowicz,
30. Lwów, Tow. przemysłowe,	Dr. Wik. Zbyszewski.
31. Lwów, I. Związkowa druk.	Albin Todschilder,
32. Lwów, Tow. spożywcze,	Ant. Żabicki,
33. Maków, Tow. zalicz.	Szcz. Wicherek,
34. Mielec, „ „	Dr. Wład. Jahl,
35. Mielec, Tow. ochr. m. wł. ziem.	Adolf Kukiel,
36. Mikołajów, Kasa zalicz.	Piotr Łabowski,
37. Miłówka, Tow. oszcz. i pożycz.	Wład. Lech,
38. Mościska, Tow. zalicz.	Hil. Jaworowski,
39. Nadwórna, Kasa zalicz.	Leop. Wojkowski,
40. Nowy Sącz, „ „	Wiktor Wyszyński,
41. Pilzno, Stow. pożycz. i oszcz.	Jan Dymnicki,
42. Podgórze, „ „ „	Dr. Alfred Zgórski,
43. Podhajce, Tow. zalicz.	Dr. Ludw. Ówiklicer,
44. Przemyśl, Tow. zal. roln.	hr. A. Krukowiecki,
45. Radziechów. Tow. zalicz.	Frańc. Mrozowski,
46. Rohatyn, „ „	Adolf Kornberger,
47. Radomyśl, Stow. oszcz. i pożycz.	Kazim. Szczaniecki,
48. Rozdół, Tow. zalicz.	Edward Füller,
49. Rudki, „ „	Piotr Zbrożek,
50. Sądowa Wisznia, Kasa zalicz. „Nadzieja“	Narczy Ulmer,
51. Sędziszów, Stow. wzaj. kred.	Aleks. Smoliński.
52. Sieniawa, Tow. zalicz.	Wład. Zielonka,
53. Stanisławów, Bank zal.	Józef Urban,
54. Szczerzec, Tow. kasy zal.	Mikołaj Sawicki,
55. Złoczów, Tow. zalicz.	Dr. Mały Karol,
56. Zakopane, „ „	Woj. Biechoński.

Razem 56 stowarzyszeń związkowych, reprezentowanych przez 47 delegatów, których legitymacye sprawdzono.

II. P. Dr. W. Zbyszewski, przewodniczący Wydziału, wita delegatów w imieniu tegoż i podnosi ważność uchwał, mających być powziętymi na obecnym Zjeździe delegatów — dalej proponuje, aby ze względu, że dwa pierwsze punkty porządku dziennego załatwiono, przystąpiono z kolei do punktu trzeciego t. j. do wyboru Przewodniczącego Zgromadzenia i jego zastępcy.

III. Na wniosek delegata z Dąbrowy p. Kukiela, wybrano przez aklamacją przewodniczącym p. Dr. W. Zbyszewskiego, jego zastępcą p. W. Biechońskiego, delegata z Gorlic, na sekretarzy powołał p. przewodniczący p. Wł. Terenkoczego, delegata z Drohobycza i p. Franciszka Mrozowskiego, delegata z Radziechowa.

IV. Patron Dr. T. Skałkowski zdaje sprawę z czynności za czas od 1. grudnia r. 1881. do ostatniego listopada b. r. (p. nr. 23. Przyp. Red. „Zw.“).

Przewodniczący Zgromadzenia proponuje, aby sprawozdanie p. Patrona oddano do oceny osobnej komisji, co przyjęto jednogłośnie.

Na wniosek p. Wyszyńskiego wybrano w tym celu za ogólną zgodą komisją z pięciu t. j. pp. Biechońskiego, Dr. Dulębę, Romanowicza, Terenkoczego i Żardeckiego.

P. Lech wnosi wyrażenie uznania p. Romanowiczowi, delegatowi Tow. zalicz. w Krakowie, że się przyczynił do urzeczywistnienia tak pożądaney sprawy, jak przystąpienie Tow. Krakowskiego do Związku. Pan Romanowicz odpowiada panu Lechowi, że przystąpienie tego Towarzystwa do Związku już dawniej było zdecydowanym.

V. Z kolei przystąpiono do punktu 5. porządku dziennego. Pan Patron motywuje wniosek Wydziału w sprawie zmiany §. 22. statutu Związku Stowarzyszeń, przyczem podnosi ważność kontroli z zewnątrz i konieczność poddania się towarzystw téjże kontroli nietylko bez wahania, ale z ochotą, któraby znamionowała doniosłość zupełnej jawności wewnętrznego ustroju i ładu, jaki w każdym towarzystwie panuje. Jako przykład, wykazujący konieczność zmiany statutu w tym duchu, przytacza pan Patron dzieje Towarzystwa Krakowskiego, które zrazu na tak świetnym oparte gruncie, postradało takowy i nawet silnie się zachwiało, czego główną przyczyną było uchylanie się od lustracji i od tych obowiązków, którym wszystkie towarzystwa solidarnie poddać się powinny, jeżeli mają spełnić wzniesłe zadanie, jakie na nich ciąży. Podobnie przytacza p. Patron jako potrzebę kontroli wypadki zaszłe pod Zaborem Pruskim, gdzie mimo znakomitej działalności Patrona Szamarzewskiego, nie zdołano się ustrzec przed nadużyciami tego rodzaju, tak, że zachwiały one mocno był dwóch towarzystw. Ostatecznie proponuje p. Patron aby §. 22. w ten sposób uzupełnić, iżby do pierwotnych słów „Stowarzyszenie, które nie czyni zadość zobowiązaniom swoim wobec

„Związku“ dodać słowa „lub téż nie dopuszcza przeprowadzenia lustracji w myśl §. 6. lit. d“ poczem mają być zatrzymane słowa końcowe tego §.: „może być za uchwałą Walnego Zebrania na wniosek Wydziału ze „Związku“ wykluczoném“.

P. Międliski stawia wniosek, aby tę zmianę uchwalić bez odsyłania do komisji, w czem go popiera p. Urban. P. Wyszyński twierdzi, że dla przeprowadzenia podobnej zmiany, niepotrzebną jest zmiana statutu, ale wystarczy rezolucja Walnego Zebrania, uznająca konieczność lustracji. P. Dr. Zgórski przeciwko temu nadmienia, że rezolucja byłaby wystarczającą wobec stowarzyszeń, ale nie wystarcza wobec publiczności i takich instytucji, jak Gal. Kasa Oszczędności i Austro-Węgierski Bank, których zaufanie do towarzystw naszych opiera się na tym rygorze, jakiemu towarzystwa wobec Związku ulegają i téj ochocie, z jaką się lustracyom zawsze poddają. P. Zbrożek wykazuje, że §. 6. statutu wyraźnie zobowiązuje do poddania się kontroli, a że dalej §. 22. mówi, iż towarzystwa nie czyniące zadość zobowiązaniom wobec Związku mają być wykluczone, więc wystarczy w §. 22. na §. 6. się powołać, aby myśl, zawartą we wniosku Wydziału zrealizować. P. Dr. Goldman sądzi, że mimo wywodów p. Zbrozka nie zawadzi tę sprawę w statucie jasno wyrazić. P. Füller popiera wniosek przyjęcia zmiany proponowanej przez Wydział bez poprzedniego odsyłania do komisji. P. Zbrożek proponuje zamiast słów w zmianie zawartych: „lub téż“ słowa: „a przedewszystkiém“. P. Lech wnosi, aby wobec różnicy zdań co do stylizacji zmiany, zaprowadzić się mającej, oddać jęj przeprowadzenie komisji. P. Patron zgadza się na to.

Przy głosowaniu nad powyżej wymienionymi wnioskami uchwalono, aby tę sprawę rozstrzygnąć zaraz bez odsyłania jęj do komisji, poczem uchwalono za wolą więcej niż $\frac{2}{3}$ głosów wniosek Wydziału bez zmiany.

VI. Z kolei przystąpiono do punktu 6 porządku dziennego. Na prośbę p. Patrona uwolniono go od czytania sprawozdania z zamknięcia rachunków za r. 1882. i budżetu na r. 1883. i odesłano tę sprawę do komisji. Na wniosek p. Żardeckiego wybrano do téj komisji pp. Baczyńskiego, Füllera i Zbrozka.

VII. Dr. B. Goldman odczytuje wniosek Wydziału Związku o zaprowadzenie jednostajnych zamknięć rachunkowych. Do przeprowadzenia téj sprawy wybrano komisją z pięciu, złożoną na wniosek p. Zbrozka z pp. Dra Jahla, Kornbergera, Pilarskiego, Urbana i Wyszyńskiego.

VIII. Z porządku dziennego motywuje p. Patron wniosek delegata Lwowskiego Tow. zal. w sprawie centralnej instytucji kredytowej dla stowarzyszeń związkowych i proponuje, aby tę sprawę oddano komisji, co uchwalono. Na wniosek p. Kornbergera uchwalono wy-

brać komisją z pięciu t. j. Biechońskiego, Romanowicza, Kukiela, Lecha i Urbana.

IX. Pan Dr. Zgórski omawiając punkt 9. porządku dziennego, dziękuje w imieniu urzędników towarzystwom związkowym za wprowadzenie w życie tak pożytecznej instytucji, jak Fundusz zaopatrzenia funkcyjnarystów stow. zar. i gosp., a który tak pomyślnie się rozwija, co widać ze sprawozdania. Następnie zdaje sprawę z czynności Zarządu funduszu, co Zgromadzenie przyjęło do wiadomości.

P. Terenkoczy stawia wniosek, aby „Walne Zgromadzenie Związku wezwało Zarząd Funduszu Zaopatrzenia, iżby na najbliższym Zgromadzeniu tego Funduszu postawił wniosek do zmiany §. 5. swego statutu w tym duchu, żeby uwolniono jeszcze w r. 1883. nowo przystępujące stowarzyszenia od opłaty wpisowego, co Zarząd prowizorycznie, w nadziei uzyskania zatwierdzenia przez Zgromadzenie, bezzwłocznie wprowadzić powinien w życie“, następnie aby zmieniono również §. 3. tego statutu przez dodanie słów: „że do Funduszu zaopatrzenia mogą przystąpić także urzędnicy i słudzy Związku stow. zar. i gosp., a Wydział Związku przystępując do Funduszu zaopatrzenia imieniem Związku stow. przyjmuje wszelkie obowiązki i nabywa wszelkie prawa z niniejszego statutu na równi ze stowarzyszeniami do niego należącymi“.

X. Z kolei przystąpiono do punktu 10. porządku dziennego. W ogóle zgłosiły stowarzyszenia trzy wnioski, jeden w przepisany terminie z Towarzystwa zaliczkowego w Łańcucie, a dwa następne dopiero w czasie posiedzenia Walnego Zgromadzenia z Tow. zaliczkowego w Zakopanem.

Tow. zal. w Łańcucie proponuje, aby ustęp 2. §. 15. statutu Związku brzmiał w ten sposób: „wybięralnymi są członkowie stowarzyszeń, do Związku należących“. Wniosek ten poparły: Kasa zal. w Sądowej Wiszni, Tow. zaliczkowe Rudki, Kolbuszowa i Kasa zal. Nowy Sącz.

Wnioski Tow. zal. w Zakopanem opiewają:

1. „Walne Zgromadzenie Związku stowarzyszeń na dniu 8. grudnia 1882. wkłada na delegatów obowiązek, aby powróciwszy do swych miejscowości zajęli się zakładaniem towarzystw handlu drzewem“.

2. „Walne Zgromadzenie poleca Wydziałowi i Patronatowi, iżby szczególną uwagę zwrócić raczyli na zakładanie towarzystw powyższej kategorii i na zakładanie towarzystw stolarzy i tokarzy, celem wstrzymania importu do naszego kraju wyrobów zagranicznych“.

P. Biechoński przemawia przeciwko 1. wnioskowi Tow. zal. w Zakopanem, a poleca gorąco drugi.

P. Urban stawia 2 wnioski: 1. Zmianę wzorowego statutu dla towarzystw zaliczkowych. 2. Zalecenie udzielania włościanom kredytu przez kółka włościańskie.

Dr. Zgórski wywodzi, że udzielanie kredytu kółkom włościańskim nie zawsze jest lepszym od udzielania bezpośredniego kredytu; radzi tę sprawę zostawić na razie w zawieszeniu. Co do zmiany wzorowego statutu, wnosi Dr. Zgórtki, aby rozpatrzenie się w tej sprawie polecić Wydziałowi Związku, a nie osobnej komisji.

P. Urban broni swego wniosku w sprawie udzielania kredytu kółkom włościańskim, jako zapewniający lepiej zwrot zaliczek.

P. Zbrożek stawia wniosek odesłania tej sprawy do komisji.

P. Wierzbicki przemawia przeciw udzielaniu pożyczek zbiorowych włościanom, a poleca wniosek Dra Zgórskiego.

Hr. Krukowiecki zaleca ostrożność w udzielaniu pożyczek włościanom i roztoczenie pewnego rodzaju opieki nad nimi, wypożyczając tylko tyle, ile do celów włościanina niezbędnie jest potrzebnym.

Wniosek Dra A. Zgórskiego „w sprawie polecenia Wydziałowi Związku, aby na podstawie zebranych doświadczeń, wypracował nowy statut wzorowy dla towarzystw zaliczkowych“ uchwalono znaczną większością.

Na wniosek p. Zbrożka wybrano komisją z pięciu członków do opracowania punktu X. porządku dziennego t. j. do wszystkich powyżej przytoczonych wniosków. Do komisji weszli pp.: Schofer, Żółkiewski, Międliecki, hr. Krukowiecki i Merunowicz.

Dodatkowo postawiono dwa wnioski:

1. Wniosek p. Baczyńskiego: „Ponieważ między członkami towarzystw zaliczkowych powstaje obawa, że poręka nieograniczona jest dla członków zamożniejszych groźniejszą, aniżeli ograniczona i z tego powodu objawiają się głosy za zmianą poręki nieograniczonej na ograniczoną, przeto aby tę sprawę raz wyjaśnić i usunąć wszelkie obawy, czynię wniosek: Szan. Zgromadzenie raczy w tym względzie objawić swoje zdanie i zamienić to zdanie w uchwałę — wreszcie uprosić p. Patrona, aby uchwałę tę zakomunikował towarzystwom zaliczkowym z odpowiedniemi wyjaśnieniami tej sprawy“.

2. Wniosek p. Lecha: „Walne Zgromadzenie uznając pożyteczność towarzystw kółek rolniczych, ze względu na §§. 2. i 3. jego statutu, poleca Wydziałowi Związku stowarzyszeń, aby porozumiał się z Zarządem centralnym Kółek rolniczych“.

Obydwa te wnioski odesłano również do powyższej komisji z pięciu i na tém zamknięto I. posiedzenie.

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych

Tow. zaliczkowe w	S t a n b i e r n y																			
	Udziały		Fundusz rezerwy		Wkładki oszczędności						Pożyczki zaciągnięte									
	z końcem miesiąca		z końcem miesiąca		Stan na początku miesiąca		Włożono w ciągu miesiąca		Wyjęto w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		Stan na początku miesiąca		Zaciągnięte w ciągu miesiąca		Splacono w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Białej	12764	95	754	71	39955	51	3773	20	3390	06	40338	65	32382	83	6040	99	11154	27269	82	
Bełzie	2729	30	462	35	15631	35	1089	89	1105	64	15615	60	6000	.	.	.	500	5500	.	
Birczy	10242	22	1323	33	10929	70	2814	86	3084	27	10660	29	39023	.	9555	.	7560	41018	.	
Bołszowc. Kasa zal.	2424	70	312	.	1266	48	15	.	.	.	1281	48	5800	.	.	.	200	5600	.	
Bóbrce	3821	79	957	93	9375	07	56	90	146	.	9285	97	8910	.	4100	.	2600	10410	.	
Busku Tow. zal.	4262	14	2020	99	4693	28	40	.	40	.	4653	28	6668	76	460	.	300	6828	76	
„ Vor. Casse	20479	25	457	.	25195	60	2158	24	7069	.	20284	84	4470	50	3936	.	999	7407	.	
„ kred.	43103	42	4878	15	22851	86	2888	73	2166	23	23574	36	6088	.	3088	.	3378	5718	.	
Cieszanowie	28287	53	1574	93	32626	51	1329	30	497	19	33454	62	.	.	.	.	.	.	.	
Dąbrowej	54700	71	12775	72	.	.	.	.	.	.	.	.	17834	85	6244	08	8352	72	176233	21
Delatynie	10576	46	1184	24	6755	73	171	66	327	12	6600	24	15303	56	826	.	964	15165	56	
Dobczycach	373	58	97	.	559	34	2843	12	.	.	3402	46	.	.	.	.	.	.	.	.
Dobromiłu	9198	67	420	09	7296	85	1499	60	181	75	8614	70	1900	.	.	.	.	1900	.	
Drohobyczu	18816	40	3256	10	60950	54	3894	04	4192	32	60652	26	17599	09	4102	10	198	21502	70	
Glinianach zal.	41156	78	6061	45	127907	97	11383	71	4202	94	135088	74	50596	13	4260	.	5751	49105	.	
„ kred.	3973	65	164	.	271	45	392	40	.	.	663	85	.	.	.	.	.	.	.	.
Gorlicach	56859	78	7731	58	104453	36	1987	16	4928	40	101512	12	51671	54	24692	63	25358	45	51005	72
Jarosławiu	31574	29	4198	46	59960	47	2314	.	1705	42	60569	05	13900	11	.	.	314	13586	11	
Jaryczowie now.	455	15	160	75	149	13	.	.	.	.	149	13	820	.	.	.	.	820	.	.
„ kred.	20369	20	1848	60	4206	.	2545	93	2107	.	4644	93	9080	.	730	.	2590	7220	.	.
Jaworowie	6452	85	305	77	25057	19	1146	50	4613	68	21590	01	4000	.	.	.	3000	1000	.	.
Jordanowie	2257	59	409	74	18642	71	246	.	25	.	18853	71	.	.	.	.	.	.	.	.
Kamionka strum. Sp. poz.	14803	93	427	25	11429	.	905	.	1352	.	10928	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Kałużu	9889	50	793	37	6180	79	1850	94	74	.	7957	73	18000	.	.	.	850	17150	.	.
Kańczudze	2715	96	204	.	963	33	.	.	.	.	963	33	5700	.	.	.	300	5400	.	.
Kolbuszowój	5117	.	815	.	5615	38	470	.	41	70	6043	68	4400	.	.	.	.	4400	.	.
Komarnie	10918	95	1646	80	45986	18	2562	42	2138	55	46410	05	2000	.	.	.	.	2000	.	.
Kozowój	177	95	69	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1000	.	.	.	100	900	.	.
Krakowie	50361	26	60	33	75931	74	6608	.	7904	80	74634	94	13789	.	4025	.	1894	15920	.	.
Krakowcu	6418	72	429	.	3079	32	17	40	.	.	3096	72	10000	.	.	.	.	10000	.	.
Krynicy „Wz. pom.“	4674	52	417	.	17979	88	536	79	798	48	17718	19	7000	.	.	.	.	7000	.	.
Limanowój zal.	32886	65	3068	91	58091	86	15785	68	15433	88	58443	66	31061	03	9661	82	8587	52	32135	33
„ dto Tow. ochr. wł. ziem.	6382	52	218	.	1887	50	2358	81	2194	60	2051	71	1535	.	.	.	.	1535	.	.
Lwowie Tow. zal.	144283	62	13892	.	463882	41	88314	64	83763	71	468433	34	116137	.	62619	08	45993	.	132763	08
„ urz. pocz.	26240	54	1069	14	15260	09	781	28	432	81	15608	56	13600	.	2700	.	1900	14400	.	.
Łańcucie	30028	91	14546	.	156565	68	4127	39	9229	49	151463	38	26000	.	6000	.	1100	30900	.	.
Makowie	9861	47	1684	58	58527	85	2627	03	528	87	60626	01	.	.	.	.	.	.	.	.
Maryampolu	3597	.	388	26	2423	14	86	96	11	27	2498	83	4000	.	.	.	.	4000	.	.
Mielcu	12054	51	2420	29	46067	73	814	52	878	42	46003	83	.	.	.	.	.	.	.	.
„ Ochr. wł. ziem.	15421	50	267	15	.	.	.	.	.	.	.	.	12175	.	7500	.	3725	15950	.	.
Mikołajowie	848	29	80	.	146	50	1	.	.	.	147	50	4000	.	.	.	.	4000	.	.
Milówce	5617	03	654	65	14806	31	221	.	609	05	14418	26	1500	.	.	.	.	1500	.	.
Mościskach	12067	85	6188	42	39582	91	2944	87	3346	50	39131	27	7900	.	500	.	.	8400	.	.
Nadwórnie	702	.	100	.	388	59	.	.	.	.	388	59	1000	.	.	.	.	1000	.	.
Now. Sączu zal.	33720	70	6160	90	124387	07	3648	38	4188	69	123841	76	.	.	.	.	.	.	.	.
„ „ zast	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	8023	39	3800	50	3158	56	8665	33
Oświęcimie	6850	91	710	48	15726	07	1516	13	293	01	16949	19	.	.	.	.	.	.	.	.
Podgórz	11762	72	11131	90	62748	81	2806	70	2031	46	63524	05	8580	.	.	.	1490	7090	.	.
Pomorzanach	12800	.	596	.	18813	.	4989	.	6965	.	16837	.	10180	45	4210	.	3480	10910	45	.
Przemyslanach	6635	29	2897	02	24100	67	1115	69	1327	47	23888	89	14200	.	.	.	200	14000	.	.
Radomyślu	1472	60	324	63	3425	19	21	19	.	.	3446	38	3600	.	.	.	.	3600	.	.

za miesiąc Listopad 1882.

Saldo odsetek	Reszta pozytywu stanu biernego	S t a n c z y n n y															
		Pożyczki udzielone								Koszta założ. rucho- mości i adm.	Reszta pozytywu stanu czynnego	Gotówka					
		z końcem miesiąca		z końcem miesiąca		z końcem miesiąca		z końcem miesiąca		z końcem miesiąca		z końcem miesiąca					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.		
2629	61	560	75	80928	58	20796	58	18900	34	79032	34	4215	48	792	19	278	47
1809	07	.	.	25892	61	1307	17	1025	.	25610	44	349	62	38	07	118	18
3680	55	995	59	60368	.	12046	.	15820	.	64142	.	1977	15	1696	19	104	64
1211	55	290	45	9948	90	1845	60	1745	.	9348	30	615	23	250	.	240	98
901	92	161	10	22984	22	3101	81	4785	94	24668	35	438	45	.	.	431	91
1190	21	.	.	16893	43	1120	68	836	28	16609	03	1146	74	220	87	984	74
4428	51	.	.	47350	76	3187	61	3275	28	47438	43	2601	79	1075	.	1941	38
6296	42	696	63	81101	05	5627	11	6324	29	81798	23	3722	62	6226	36	456	92
2440	40	.	.	60354	69	4010	38	7475	34	63819	65	639	80	723	54	574	49
11296	29	10106	52	236209	08	3968	47	6638	.	238878	61	1802	24	22614	33	1817	25
4839	99	324	50	32934	60	3071	66	2705	.	32567	94	2308	87	3517	31	296	89
238	80	41	70	620	.	.	.	2940	.	3560	.	201	68	39	87	362	79
2055	53	108	65	19758	86	1477	75	2670	40	21051	51	367	71	288	72	589	70
3206	40	773	49	96287	05	12843	29	16454	11	99897	87	3495	37	4024	25	789	76
18207	39	966	.	239065	66	17563	44	24660	94	246263	16	3050	55	460	29	811	36
368	16	.	.	3381	86	42	20	1182	.	4521	66	530	93	.	.	117	07
.	.	1386	90	191070	62	30513	57	27488	52	188045	57	5908	69	22979	59	1562	24
8278	36	402	67	99453	26	12061	73	12190	.	99581	53	1757	57	134	32	3135	52
117	12	96	34	1491	12	37	44	.	.	1453	68	284	23	23	26	37	32
2951	92	872	18	36067	95	3387	24	2990	80	35680	51	275	85	1784	84	165	60
1737	83	240	49	27257	91	7604	33	10540	.	30193	58	425	96	.	.	707	41
2614	33	.	.	21690	88	943	40	1180	.	21927	48	463	.	10	06	2289	96
3260	50	20	22	27194	56	3830	95	4145	12	27508	73	1768	88	2	27	214	02
2693	93	248	21	33844	61	1333	14	2540	.	35050	47	1100	67	603	20	1978	40
714	53	177	70	9847	52	608	10	290	.	9529	42	109	42	274	08	262	60
1655	62	400	27	16628	50	1188	.	1640	.	17080	50	458	58	465	30	472	19
53																	

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych

S t a n   b i e r n y

Tow. zaliczkowe w	Udziały		Fundusz rezerwowy		Wkłady oszczędności								Pożyczki zaciągnięte							
					Stan na początku miesiąca		Włożono w ciągu miesiąca		Wyjęto w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		Stan na początku miesiąca		Zaciągnięte w ciągu miesiąca		Spłacone w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Radziechowie	16454	38	4052	.	53764	18	5737	76	4471	66	55030	28	16572	30	3000	.	4500	.	15072
Rudkach	10815	34	1428	33	37083	02	2140	98	2906	41	36317	59	2212	70	.	.	.	.	2212	70
Rohatynie	11125	64	2500	.	28504	65	1433	46	2017	89	27920	22	19200	.	5000	.	2750	.	21450	.
Sieniawie, zal.	3817	57	659	10	19510	13	356	.	191	90	19674	23	.	.	.	.	.	.	.	.
Sieniaw. kr. miéj.	3108	37	548	.	15208	59	3939	.	642	08	18505	51	1625	.	.	.	.	.	1625	.
Skałacie	1665	96	490	48	303	65	.	.	.	.	303	65	4000	.	1000	.	200	.	4800	.
Sniatynie	7135	72	850	88	12860	16	1096	.	117	31	13838	85	7400	.	.	.	.	.	7400	.
Sokalu	13897	84	1787	48	75973	45	5862	15	882	79	80952	81	14946	01	2500	.	250	.	17196	01
Stryju	12546	51	806	70	24250	72	3018	45	1616	72	25652	45	9200	.	.	.	.	.	9200	.
„ kr. i oszcz.	11550	.	655	.	46249	20	7957	35	8299	15	45907	40	2050	.	.	.	.	.	.	.
Tyśmienicy	16505	69	3262	41	20728	70	12628	19	7863	38	25493	51	11173	46	1050	.	5400	.	6823	46
Wykotach	3625	40	397	54	12584	43	183	65	.	.	12768	08	11600	.	600	.	600	.	11600	.
Zakliczynie	6605	36	679	.	5961	34	200	.	1018	33	5143	01	14650	.	.	.	.	.	14650	.
Zbarażu	12687	50	2801	.	14582	21	156	89	4000	.	10739	10	17579	96	2000	.	803	91	18776	05
Zborowie	1351	25	206	.	4491	28	1613	65	200	.	6104	93	5000	.	.	.	900	.	5000	.
Złoczowie	18117	67	3879	40	68363	31	2509	59	2408	01	68464	89	15000	.	1500	.	.	.	3000	.

II. posiedzenie dnia 9. grudnia 1882. o g. 3. po poł.

XI. Imieniem komisji referuje p. Biechoński o sprawozdaniu p. Patrona. Przechodząc kolejno sprawozdanie Patrona zwraca referent uwagę na ustęp o stosunku towarzystw zaliczkowych do innych zakładów kredytowych w kraju, który zasługuje na szczególniejszą bacność. Stowarzyszenia korzystają dotąd z kredytu albo w reeskoncie weksli, albo na podstawie skryptów dłużnych na terminy dłuższe, lub w rachunku bieżącym. Komisja uznaje, że ten ostatni rodzaj kredytu więcej jest korzystny dla przeważnej ilości towarzystw związkowych. Następnie podnosi referent ustęp sprawozdania o lustracyach towarzystw, które przedewszystkiem kredyt towarzystwom u instytucji finansowych ułatwiają. Doradza dalej komisja zniżenie stopy procentowej od pożyczek i wstrzymania się od przyjmowania krótkotrwałych lokacji. Co do zakładania nowych towarzystw, wyraża Komisja życzenie, aby z zakładaniem i nadal nie bardzo forsować, robić to tylko tam, gdzie są po temu odpowiednie żywioty. Co do działu towarzystw handlu skór, zachęca komisja do ich zakładania, zaleca jednak także zakładanie towarzystw handlu żelazem, drzewem, w ogóle towarzystw surowcowych — następnie zniesienie się z Towarzystwem kółek rolniczych dla zakładania sklepików na wsiach i t. p. Poleca Komisja również pamięci delegatów Fundusz zaopatrzenia

i popieranie czasopisma „Związek“. Wreszcie podnosi p. referent zasługi pana Patrona wobec rozwoju stowarzyszeń i wyraża mu imieniem Komisji zupełne uznanie — co Zgromadzenie okłaskami przyjmuje.

Hr. Krukowiecki popiera myśl komisji, aby nie spieszyć się zbyt z zakładaniem nowych towarzystw — gdyż rozchodzi się głównie o to, aby już istniejące towarzystwa jasno pojęły swój cel i ze względu na trojaki źródła kredytu (Austro-węgierski Bank 4%, obecnie 5%, galic. Kasa oszczędności 5% i Towarzystwo zaliczkowe Lwowskie 6%) oznaczyły maximum stopy procentowej od pożyczek na 8 od sta rocznie. Wyższy procent od ośmiu uważa za bezwzględnie wygórowany i niezgodny z celem towarzystw, którym powinno się rozchodzić przedewszystkiem o udzielanie taniego kredytu, do czego dążyć należy równie przez zniżenie stopy procentowej od wkładek oszczędności. Dalej przestrzega mowca, że skoro towarzystwa nie zniżą stopy procentowej, to państwo gotowe jest podwyższyć podatki. Mowca spodziewa się, że towarzystwa od nowego roku zniżą stopę procentową, a mianowicie te, które pobierają wyżej od 8 lub wyjątkowo 9% od pożyczek i uprasza, żeby p. Patron sprawę tę polecił góra towarzystwom zaliczkowym.

P. Wyszyński zapytuje, czy komisja zastanawiając się nad pokryciem kosztów lustracji przez Patronat, w razie, gdy towarzystwa nie są w stanie tego

za miesiąc Listopad 1882.

Saldo odsetek		Reszta pozycyi stanu biernego		S t a n c z y n n y													
				Pożyczki udzielone								Koszta założeń, rucho- mości i adm.		Reszta pozycyi stanu czynnego		Gotówka	
				Stan na początku miesiąca		Spłacono w ciągu miesiąca		Udzielono w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		z końcem miesiąca		z końcem miesiąca		z końcem miesiąca	
zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.		
5191	08	1858	85	93521	64	9123	98	8980	14	93577	80	2619	38	98	08	1563	63
4805	14	.	.	50824	11	4489	18	5659	.	51993	93	1213	53	2057	35	314	29
3238	20	537	43	58642	49	4903	13	3980	.	57719	36	1981	22	3965	41	3105	50
4487	84	833	71	21158	03	3147	20	2070	.	20080	83	3627	71	3347	95	2415	96
2628	18	151	78	20610	72	2167	14	4875	.	23318	58	761	26	803	97	1683	03
715	78	726	91	6025	20	544	15	1300	.	6781	05	1446	95	62	67	412	11
2075	29	.	.	28272	26	2935	75	4750	94	30087	45	600	48	62	29	550	52
2980	43	3757	13	104327	43	3452	53	10011	.	110885	90	1610	14	4042	09	4033	57
4699	93	726	51	46346	06	4679	49	5791	.	48557	27	1876	07	1330	05	1868	71
5395	97	.	.	58182	11	17314	83	19159	16	60026	44	2179	55	.	.	1302	38
3671	63	1183	55	43138	40	19432	40	20613	.	44319	.	2721	63	8070	17	1829	45
271	69	1	60	27875	47	405	10	372	.	27842	37	347	92	334	08	139	94
1204	92	.	.	27335	50	1604	25	1565	.	27296	25	473	32	495	71	17	01
4339	83	939	57	43701	67	3595	60	3662	.	43768	07	1171	76	5059	47	283	75
829	84	3792	13	11267	30	1245	68	1540	.	12807	30	318	62	3529	79	628	44
5693	08	520	85	95110	26	5532	92	8235	.	97812	34	1453	74	50	.	359	81

Uwaga. Umieszczamy rachunki tylko tych towarzystw, które nam je najpóźniej do 15. bm. w formie przez nas wskazanej przysłały.

uczynić — zdała sobie również z tego sprawę, kto ma decydować o tém, czy towarzystwo jest w stanie koszta te pokryć lub nie?

P. Matula podnosi, że wobec głosu referenta, przemawiającego za lustrowaniem towarzystw, wypada mu stanąć w obronie lwowskiego Zakładu zastawniczego, o którym fałszywe krążą wieści i uprasza Patronat, aby przez dokładną lustracyą tego Zakładu zawiadomił ogół publiczności, o ile powyższe wieści są fałszywe.

P. Patron podnosi, że to co p. hr. Krukowiecki zauważył, było już celem wielokrotnych zabiegów Związku, że jednak nie jest rzeczą tak łatwą sprawę tę skutecznie przeprowadzić. Co do znizienia stopy procentowej od wkładek oszczędności, zaznacza p. Patron, że inicjatywa w tój mierze od kas oszczędności wychodzić powinna. Co do zakładania nowych towarzystw, to Patron przypomina uchwałę Walnego Zgromadzenia, aby w każdym powiecie sądowym istniało towarzystwo zaliczkowe, że jednakowoż Wydział Związku sprawę zakładania nowych towarzystw z całą przezornością traktuje. Co do zapytania postawionego przez p. Wyszynskiego w sprawie sposobu pokrycia kosztów lustracyi, sądzi pan Patron, że najlepiej będzie w tój mierze pozostawić decyzją Wydziałowi Związku. Panu Matuli odpowiada p. Patron, że sprawa przezeń poruszona dotyczy kwestyi nadto specjalnej, aby na Walném Zgromadzeniu miała być roztrząsaną i że Patronat postara się o jój wyjaśnienie.

Po wyczerpanej w ten sposób dyskusyi poddaje przewodniczący pod głosowanie rezolucye komisji, przedstawione przez referenta p. Biechońskiego:

1. aby lustracye ujęte zostały w formy prawidłowe a mianowicie, aby przeprowadzono w każdym towarzystwie lustracyą przynajmniej co dwa lata;

2. aby procent od pożyczek w towarzystwach zaliczkowych — o ile to być może — był zmniejszony (z poprawką hr. Krukowieckiego), aby najwyższy procent wynosił 8 lub 9 od sta na rok i aby tym towarzystwom, które biorą wyższy procent, wyrazić, że nie odpowiadają swemu celowi;

3. aby podziękować lustratorom, a szczególnie pp. drowi Molickiemu i Urbanowi — co przez powstanie z miejsc przyjęto;

4. aby pokrywano koszta lustracyi w razie uznanej przez Wydział potrzeby z ogólnych dochodów Związku stowarzyszeń;

5. aby przy zakładaniu nowych towarzystw postępywano z wszelką przezornością;

6. aby czasopismo „Związek“ otoczyły stowarzyszenia swoją opieką;

7. aby podziękowano p. Patronowi za Jego działalność (oklaski i powstanie).

Rezolucye powyższe przyjmuje Zgromadzenie jednomyślnie.

XII. P. Urban zdaje sprawę o zaprowadzeniu je-

dnostajnych zamknięć rachunkowych i przedkłada następujące wnioski Komisji:

Walne Zgromadzenie delegatów uchwali:

1. Uznaje się pożądanym i zaleca się towarzystwom zaliczkowym zachowanie jednolitej formy przy ogłaszaniu dorocznych zamknięć rachunkowych;

2. Zestawienia cyfrowe rachunków powinny przedstawiać:

a) Szczegółowy Obrót kasowy (Przychód i Rozchód) dalej Salda poszczególnych rachunków — przeszłoroczne i z tego roku, za który rachunki się składają (rozumie się z wymienieniem przychodu i rozchodu kasowego roku bież.);

b) szczegółowy rachunek Zysków i Strat; i

c) Bilans zamknięcia (z ominięciem form tabelarycznych i skomplikowanych). (Najwięcej do tego zbliżony jest wzór Tow. zaliczkowego we Lwowie *).

3. Zwykle drukiem ogłaszane doroczne Zamknięcia rachunkowe towarzystw zaliczkowych, powinny także zawierać:

a) Sprawozdania zarządu (dyrekcyi) co do stanu kapitału obrotowego i obrotu kasowego, z porównaniem do roku poprzedniego; liczby i składu członków oraz deklarowanych i wpłaconych udziałów, z porównaniem do roku poprzedniego; zgłoszenia wystąpienia członków i sumy wypowiedzianych udziałów; co do stanu i sposobu lokacyi funduszu rezerwowego; co do ilości wkładek oszczędności i innych zobowiązań (długów Stowarzyszenia); co do zaległości rat pożyczek, nie będących jeszcze w procesie i procentów zaległych; co do ilości i stanu spraw procesowych i kosztów procesowych; co do ilości czystego zysku i rozdziału takowego; sprawozdanie z wyniku odbytego sprawdzenia zamknięcia rachunkowego i szkona kasy; nareszcie sprawozdanie może zawierać także inne sprawy jak: nabycie nieruchomości, zmiany statutów i inne ważniejsze wypadki.

Doroczne zamknięcia rachunków powinny następnie zawierać:

b) treść powziętych uchwał Ogólnego Zgromadzenia członków;

c) skład członków zarządu (z wymienieniem ich zwykłego charakteru, czyli stanowiska);

d) listę alfabetyczną członków, z wymienieniem osobnym tych członków, którzy w ostatnim roku obrachunkowym ze Stowarzyszenia ustąpili, lub wykręśleni zostali.

Pan Dr. Dulęba wnosi, aby sprawozdanie komisji, skoro doniosłość jego praktyczna ma się okazać,

*) Referent zapewne przez pomyłkę wymienił wzór innego Towarzystwa, wszakże w oryginalnym protokole komisyjnym zalecony jest wzór Lwowskiego Towarzystwa zaliczkowego (Przyp. R. „Zw.“).

rozesłane zostało przez Patronat w formie okólnika z załączeniem druków, obejmujących zamknięcia rachunkowe.

Hr. Krukowiecki żąda, aby zaległe procenta nie były wprowadzane do rachunku strat i zysków i stanu czynnego bilansu.

Dr. Zgórski proponuje, aby sprawozdanie komisji przyjąć en bloc — przemawia przeciw pomijaniu procentów zaległych w bilansie, a natomiast zaznacza, że skoro procenta zaległe są nieproporcjonalnie wysokie, rzeczą jest Walnego Zgromadzenia zasystować wypłatę dywidendy i tantiem. Dalej podnosi, że przesadnym jest mniemanie, jakoby wypłacanie dywidendy i remuneracyi było u nas nieproporcjonalnie wielkie.

W tej sprawie zabiérają jeszcze głos: powtórnie p. hr. Krukowiecki, dalej pp. Terenkoczy i Wyszyński, którzy stawia następującą rezolucją:

„Wskazaniem jest, ażeby towarzystwa przy zamknięciach rachunkowych rocznych do stanu czynnego bilansu w pozycyi odsetek zaległych wstawiały cyfrę ich w takiej wysokości, w jakiej je Dyrekcyja po sumienném zbadaniu wszystkich pozycyi zaległych uzna za ściągalne i niewątpliwe; zaś wykazanie wszystkich pozycyi zaległych ma obejmować sprawozdanie, w celu dania możności kontroli w tym kierunku“.

Pan Referent dodaje do wniosku komisji propozycją, aby odesłać wnioski komisji do Patrona i Wydziału celem uzupełnienia regulaminu dla towarzystw — doradza także odesłanie do Wydziału wniosku hr. Krukowiecki w sprawie pomijania w bilansie odsetek zaległych celem zastanowienia się nad tą sprawą.

Wnioski komisji przyjęto en bloc.

Rezolucją postawioną przez p. Wyszyńskiego, odesłano do pana Patrona dla rozpatrzenia.

XIII. W załatwieniu 13. punktu porządku dziennego uwolniono referenta p. Zbrożka od czytania sprawozdania o zamknięciu rachunków za r. 1882. *) Następnie odczytuje tenże referent budżet na r. 1883. a Zgromadzenie uchwaliło następujący wniosek komisji:

„Walne Zgromadzenie delegatów raczy udzielić panu Patronowi absolutorium za prowadzenie rachunków w r. 1882. po dzień 30. listopada 1882“.

Następnie uchwalono budżet w przychodzie i rozchodzie i uchwalono opłatę na cele Związku Stowarzyszeń w takiej samej wysokości, jak je uchwaliło VII. Walne Zgromadzenie w roku przeszłym *).

XIV. P. Romanowicz zdaje sprawę o wniosku delegata lwowskiego Towarzystwa Zaliczkowego o centralnej instytucji kredytowej dla Stowarzyszeń Związkowych, przemawia za przyjęciem go z małą zmianą i

*) Ogłoszono w „Związku“ Nr. 23. (Przyp R. „Zw.“).

***) P. Nr. 24. z r. 1881.

przedkłada Walnemu Zgromadzeniu do przyjęcia w następującej formie:

I. Walne Zgromadzenie Związku Stowarzyszeń odstepuje na razie od myśli założenia centralnej instytucji kredytowej dla Stowarzyszeń.

II. Walne Zgromadzenie Związku stowarzyszeń wskazując stowarzyszeniom jako pierwszorzędne i najkorzystniejsze źródło kredytu Gal. Kasę oszczędności, uznaje jako drugie źródło kredytu i jako najważniejszego pośrednika dla stowarzyszeń we wszystkich ich interesach kredytowych i pieniężnych na placu lwowskim Towarzystwo zaliczkowe Lwowie.

III. Celem uregulowania dotychczasowych stosunków stowarzyszeń do Lwowskiego Towarzystwa zaliczkowego, poleca się Patronowi przeprowadzenie z Zarządem tegoż Towarzystwa rokowań na następujących zasadniczych podstawach:

1. Lwowskie Towarzystwo zaliczkowe obowiązaniem będzie przyjmować na członków wszystkie przez Patrona polecane związkowe stowarzyszenia i zastrzeże w sposób właściwy w statucie swoim prawo udziału w swoich Walnych Zgromadzeniach stowarzyszeniom, do składu jego członków należącym.

2. Lwowskie Towarzystwo zaliczkowe udzielać będzie na polecenie Patrona stowarzyszeniom związkowym kredytu za opłatą procentu nie wyższego, jak 1% ponad stopę procentową od pożyczek Galicyjskiej kasy oszczędności.

3. Lwowskie Towarzystwo zaliczkowe obowiązane będzie przyjmować lokacje gotówki od stowarzyszeń za opłatą przynajmniej takiego procentu, jaki płaci od wkładek Galicyjska kasa Oszczędności.

4. Lwowskie Towarzystwo zaliczkowe udzielać będzie związkowym stowarzyszeniom domicyliu do Austro-węgierskiego Banku za opłatą najwyżej 1/2% prowizyi od przyjętych przez tenże Bank weksli.

5. Wszelkie inne pośrednictwa pieniężne, jak podawanie i wykupno weksli, pośrednictwo w zaciąganiu i spłaceniu pożyczek w innych Zakładach kredytowych lwowskich, kupno i sprzedaż walorów itd. uskutecznić będzie Lwowskie Towarzystwo zaliczkowe inym stowarzyszeniom związkowym bezpłatnie.

6. Patronat i komisye Walnych Zgromadzeń Związku będą miały prawo wglądu we wszelkie korespondencje i księgi, odnoszące się do stosunku Lwowskiego Towarzystwa zaliczkowego z innymi związkowymi stowarzyszeniami.

IV. Upoważnia się Patronat do przeprowadzenia rokowań na tych samych zasadach ze stowarzyszeniami, mającemi siedzibę w miejscach siedziby filii Austro-węgierskiego Banku.

Hr. Krukowiecki godzi się na wnioski Komisji żąda tylko wyjaśnienia, czy Lwowskie Towarzystwo za-

liczkowe uważać się będzie za uzupełniające jedynie źródło kredytu, gdy kredyt tańszy będzie już przez stowarzyszenie wyczerpany.

P. Urban pragnie, aby na razie odstąpić od stanowczej decyzji, a wniosek delegata Lwowskiego odesłać do Patrona, który zechce rozesłać takowy towarzystwom celem rozpatrzenia się dokładnego i oświadczenia swego zdania w tej mierze, poczem na następnym Zgromadzeniu byłby merytorycznie traktowany.

P. Wyszynski nie uznaje potrzeby uchwały, aby Towarzystwo zaliczkowe we Lwowie uznać za centralną instytucją — bo jakkolwiek ono znakomite oddaje usługi Towarzystwom związkowym, to uchwała taka naruszałaby autonomią tego Towarzystwa, krępowałaby jego swobodę w tej mierze — a ku dalszemu postępowaniu w tym kierunku nie potrzebuje Lwowskie Towarzystwo wcale sankcyi Walnego Zgromadzenia. Wnioski powyższe uważa mowca za wielkiej doniosłości i sądzi, że skutkiem tej uchwały Lwowskie Towarzystwo stanie się w zupełności centralnym zakładem stowarzyszeń, czémby jednak z czasem niezawodnie zostało — nawet bez przyjęcia wniosków komisji; ze stanowiska jednak swego, jako delegat towarzystwa o ograniczonej poręce, nie może tych wniosków popierać. Mowca prosi zarazem o wyjaśnienie, czy towarzystwo, żądające kredytu, musi koniecznie przystąpić na członka do Lwowskiego Towarzystwa zaliczkowego, czy też może pozostać przy dawnym zwyczaju (t. j. korzystanie z kredytu przez żyro prywatnego członka tego Towarzystwa).

Dr. Zgórski zaznacza, że poprzednik sprawie zbyt wysokie nadał znaczenie, a delegat postawił wniosek ten w tym celu, aby przyjść z pomocą mniejszym towarzystwom Związkowym, nie odważyłby się też żądać koniecznego przystąpienia każdego towarzystwa, żądającego kredytu, do Lwowskiego Towarzystwa zaliczkowego, a jako jedyny punkt centralny dla wszystkich stowarzyszeń uważa mowca Związek stowarzyszeń. Delegat lwowski zaznacza, że nie doruśliśmy jeszcze do stworzenia centralnego banku dla stowarzyszeń — dlatego nie zgadza się z wnioskiem p. Urbana, ażeby wracać do tej sprawy. Dr. Zgórski zgadza się z tém, co zaznaczył hr. Krukowiecki, aby stowarzyszenia korzystały z kredytu sukcesywnie od najtańszego do droższego — w tym kierunku czasopismo „Związek“ nie zaniedbało w należytym czasie zwrócić uwagę stowarzyszeń, aby korzystały z kredytu Austro-węgierskiego Banku, jako najtańszego do niedawna. Wreszcie dodaje wnioskodawca, że powinno nam chodzić o konsolidowanie sił i skupianie się towarzystw, do wspólnego celu dążących, we wzajemnym ku sobie zaufaniu.

Pan Urban zapytuje, w jakiej formie ma być podpisywaną deklaracja przystąpienia do Towarzystwa

Lwowskiego, i czy potrzeba do tego uchwały Rady Nadzorczej, lub też nawet Walnego Zgromadzenia.

W odpowiedzi na to objaśnia pan Patron, że według ustawy przystąpienie samej Dyrekcji już zobowiązuje stowarzyszenie—dodaje jednak, że żadna Dyrekcja nie będzie tak ważnej sprawy rostrzygała na własną rękę, ale zażąda przyzwolenia Rady nadzorczej. Dalej objaśnia pan Patron, że Towarzystwo Lwowskie nie dąży do tego, by zostać wyłącznie instytucją centralną—ono będzie i nadal udzielać kredytu nie tylko towarzystwom, ale i dawnym członkom swoim.

P. Füller radzi przyjąć wniosek komisji z opuszczeniem słów „na placu Lwowskim“.

P. Lech zaleca przyłączyć się do propozycji pana Urbana i oddać wniosek delegata lwowskiego Patronatowi, aby go rozesłał towarzystwom do zaopiniowania.

Hr. Krukowiecki mniema, że do przystąpienia na członka do Towarzystwa Zaliczkowego we Lwowie winno towarzystwo przystępujące zażądać conajmniej uchwały Walnego Zgromadzenia jeżeli nie przyzwolenia każdego pojedynczego członka.

Dr. Dulęba i Wyszyński przyłączają się do wniosku p. Urbana; ostatni powołując się na §. 34. b) statutu wzorowego twierdzi, że do przystąpienia do lwowskiego Towarzystwa wystarcza przyzwolenie odnośnej Rady zawiadowczej.

Pan Patron wyjaśnia sprawę odpowiedzialności za porękę nieograniczoną na podstawie ustawy i popiera wnioski komisji.

P. Referent Romanowicz staje w obronie wniosków komisji i odpowiada na zarzuty poprzednich mowców.

Przystąpiono do głosowania imiennego. Wniosek p. Urbana odrzucono 25. głosami reprezentowanych stowarzyszeń przeciw 15 — po czém wnosi pan Romanowicz, aby nad całym projektem głosowano en bloc — wniosek komisji został uchwalony większością głosów, oświadczyło się za nim 19 delegatów — przeciw zaś 6 *).

XV. Referent p. Zbrożek motywuje wnioski w sprawie towarzystw handlu skór, które opiewają:

1. Zgromadzenie delegatów Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych wyraża zapatrywanie, że dla rozwoju towarzystw handlu skór na prowincyi potrzeba utworzyć przy Lwowskiem Towarzystwie handlu skór główny skład skór prostych.

2. Dla tego poleca Zjazd delegatów Dyrekcji Towarzystwa handlu skór we Lwowie, aby wyjednała u Wydziału krajowego z funduszów do podniesienia przemysłu krajowego subwencją zwrotną bezprocentową w kwocie 20.000 zł. na utrzymywanie składu skór prostych, potrzebnych dla prowincjonalnych towarzystw.

*) Różnica w głosowaniu pochodzi, iż niektórzy delegaci mieli po 2 i 3 plenipotencye. (Przyp. R. „Zw.“).

P. Füller wnosi, aby nie wymieniać kwoty (20.000 zł.). P. Aleksandrowicz oświadcza się przeciwko temu i zaznacza, że ta kwota jest nawet za małą, ma ona tylko posłużyć w początku.

P. Romanowicz objaśnia, że cały kredyt, przyznany przez Sejm do wspierania przemysłu rękodzielniczego w kraju, wynosi 30.000 zł., że przeto w razie odmowy, nie należy przypisywać tego nie dość gorliwym staraniom Dyrekcji Lwowskiego Tow. handlu skór.

Przy głosowaniu upadła poprawka p. Füllera, a wnioski komisji uchwalono.

XVI. 1. Wniosek Tow. zaliczkowego w Łańcucie — referuje p. hr. Krukowiecki. — Według propozycji komisji, brzmienie §. 15. ust. 2. statutu będzie teraz: „wybiéralnymi są członkowie stowarzyszeń, do Związku należących“ należy więc z pierwotnego brzmienia opuścić słowa „Dyrekcji i Rad nadzorczych“, a §. 15. ustęp 2. opiewać ma:

„Wybiéralnymi są członkowie stowarzyszeń, do Związku należących“ — co uchwalono większością $\frac{2}{3}$ głosów uprawnionych — jak p. Przewodniczący stwierdził.

2. Oba wnioski Towarzystwa zaliczkowego w Zakopaném referuje p. Schofer. Komisya proponuje następną rezolucyą: „Wnioski Towarzystwa zaliczkowego w Zakopaném uznaje się za pożyteczne, lecz w obec uchwał komisji, wybranej do sprawozdania Patrona — odstępuje się Wydziałowi Związku do załatwienia.“ — Rezolucyą tę jednogłośnie uchwalono.

3. Wniosek p. Urbana w sprawie kólek włościńskich — referuje p. Żółkiewski. Komisya proponuje następną rezolucyę:

„1. Walne zgromadzenie zaleca towarzystwom zaliczkowym, aby kredyt włościński jak najtroskliwszą otoczyły opieką.

2. Tworzenie kólek pożycz. włościńskich na wzór Banku zaliczkowego w Stanisławowie (patrz Związek Nr. 1. z r. 1882.) uważa się za bardzo pożyteczne tam, gdzie warunki miejscowe są po temu“.

Obydwa punkty tego wniosku uchwalono jednogłośnie.

4. Wniosek p. Baczyńskiego w sprawie poręki ograniczonej i nieograniczonej referuje również p. Żółkiewski.

Komisya proponuje następującą rezolucyą:

„Walne zgromadzenie delegatów Związku poleca Wydziałowi, aby w okólniku do stowarzyszeń doniosłość nieograniczonej poręki członków pod względem prawnym wyjaśnił“.

P. Wyszyński wnosi przejście do porządku dziennego nad wnioskiem komisji.

Po uwadze p. Patrona, że sprawa doniosłości poręki nieograniczonej wymaga jeszcze fachowego wyjaśnienia — przyjęto wniosek komisji.

5. Wniosek p. Lecha referuje p. Międlicki. Komisya proponuje następującą rezolucyą: „VIII. Walne Zgromadzenie stow. zarobkowych i gospodarczych wobec będącej na porządku dziennym sprawy zakładania kółek rolniczych uchwała: „Wydział Związku poleca wszystkim towarzystwom, do Związku należącym, aby takowe kółkom rolniczym, o ile one tego zapotrzebują, z wszelką gotowością, tak radą jak kredytem były pomocne“. Wniosek komisji uchwalono jednogłośnie.

XVII. Następują z kolei wybory 3 członków Wydziału. Przedtém wszakże zawiadamia przewodniczący Zgromadzenie, że Dr. Karol Mały złożył godność zastępcy Patrona.

Głosowano imienne: głosujących było 33, absolutna większość 17, wybrani zostali pp.: Aleksandrowicz Adolf 28 głosami, Dr. Mały Karol 28 gł., Br. Gostkowski Roman 20 głosami.

XVIII. Na wniosek p. Füllera polecono zatwierdzenie niniejszych protokołów Wydziałowi Związku.

XIX. P. Przewodniczący Dr. Zbyszewski dziękuje delegatom za wytrwałość w naradach; p. Szczaniecki przewodniczącemu za trudy w kierowaniu obradami, a p. Wyszynski p. Patronowi, wnosząc „Niech żyje“, co Zgromadzenie oklaskami przyjęło.

Na tém zamknięto narady VIII. Walnego Zgromadzenia Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

We Lwowie w dzień 10. grudnia roku tysiąc ośmset ośmdziesiątego drugiego.

Wiktor Zbyszewski,
przewodniczący.

F. Mrozowski, Wł. Terenkoczy,
sekretarze.

Ruch stowarzyszeń.

Wydział Związku odbył d. 14. bm. posiedzenie. Obecni: Dr. T. Skalkowski, Dr. W. Zbyszewski, A. Aleksandrowicz, Dr. B. Goldman, br. R. Gostkowski, Dr. M. Krówezyński. Ze strony Redakcyi: Dr. A. Zgórski. Sekretarz: S. Wicherek. — Ukonstytuowanie się Wydziału odłożono do następnego posiedzenia. — Zatwierdzono protokoły z 16. listopada i 5. grudnia b. r. — W sprawie projektowanej pożyczki wiedeńskiego Stow. Centr. Związku kredytowego „Wzajemność“ zawiadamia p. Patron, że jeszcze 1. listopada b. r. przestrzegł stowarzyszenia w pofnym okólniku przed wzięciem udziału w subskrybcyi na tysiąc liczbowanych obligacyi po 100 zł. tegoż stowarzyszenia. Gdy jednak Dyrekcya pomienionego Towarzystwa udała się i do Związku i do poszczególnych stowarzyszeń związkowych w tej sprawie — uważa Patron za wskazane sprawę tę przedłożyć Wydziałowi Związku. Po wyczerpującej dyskusyi i po wykazaniu, że rzeczzone Towarzystwo

posiada wpłaconych udziałów zaledwie 500 zł. w. a., uchwalił Wydział na wniosek Patrona jednomyślnie następującą mocyą: „Projekt zbierania kapitału przez słowiańskie stowarzyszenie „Wzajemność“ we Wiedniu, za pomocą pożyczki 100.000 zł. w 1000 obligacyach po 100 zł. uważa Wydział Związku jako nieodpowiedni i nie zaleca wcale stowarzyszeniom związkowym wzięcia udziału w tej subskrybcyi“. O tej uchwale ma być zawiadomiona Dyrekcya Towarzystwa „Wzajemność“ we Wiedniu. — Sprawę sklepików wiejskich, poruszoną na VIII. Walném Zgromadzeniu, przekazano do zbadania osobnej komisji, w skład której weszli pp. Dr. Dulęba, Merunowicz i Żabicki. — Gdy obok delegata Matuli zażądała i Dyrekcya Zakładu kred. i zastawniczego we Lwowie przeprowadzenia u siebie lustracyi, wydelegował Wydział do tej czynności pp. Dra B. Goldmana i Matulę przy współudziale samego Patrona. — P. Aleksandrowicz zdał sprawę z dalszych czynności Dyrekcji Tow. handiu skór w sprawie założenia we Lwowie magazynu skór prostych. — Wydział uchwalił z urzędu lustracyą trzech stowarzyszeń. — Sprawę ułożenia wzorów do jednolitych zamknięć rachunkowych, w myśl uchwał Walnego Zgromadzenia, oddano do referatu Drowi Zgórskiemu. — Polecono Patronowi, aby bezzwłocznie przystąpił do rokowań z lwowskim Towarzystwem zaliczkowym w myśl uchwał ostatniego Zgromadzenia. — Polecono Patronowi, aby z Dr. Zgórskim, jako koreferentem, ułożył projekt do zmiany wzorowego statutu dla tow. zaliczkowych.

Stow. oszcz. i poź. „Wzaj. pom. w Dobczycach, przystąpiło do lwowskiego Tow. zaliczkowego jako członek.

Zarząd Funduszu zaopatrzenia odbył dnia 18. bm. 5. posiedzenie. Obecni: przewodniczący Dr. Zgórski. Członkowie: Dr. Krówezyński, Mały Józef, Majewski i Ulmer. — Przyjęto do wiadomości sprawozdanie p. Ulmera z dotychczasowych czynności i skonstatowano prawne istnienie funduszu w myśl §. 22. statutu. — Przyjęto do Funduszu: a) Tow. zal. w Limanowej z 2. funkcyjaryuszami (pp. Oponowicz Paweł i Hubicki Mieczysław), b) Tow. zal. w Rozdole z 2. funkcyon. (pp. Fuller Edward i Wasiewicz Józef) i c) p. Zagórskiego Leona z Kasy zal. Nowosądeckiej. — Pismo p. Patrona, proponujące zmianę statutu Funduszu zaop., przydzielono osobnej komisji, złożonej z pp. Dra Krówezyńskiego, N. Ulmera i Z. Medweczkiego. Tejże komisji przydzielono wniosek p. Ulmera o ułożenie regulaminu, tudzież dwie znane rezolucye Walnego Zgromadzenia Związku stowarzyszeń*), z poleceniem załatwienia tych trzech spraw najdalej do końca marca p. r. — Przy tej sposobności postanowiono nie dość ściśle brzmienie §. 5. ust. A. B. C. interpretować w sposób lżejszy dla nowo przystępujących stowarzyszeń i funkcyjaryuszów, a mianowicie: Towarzystwa nie są obowiązane do płacenia alterum tantum wpisowego w kwotach 10, 20 i 50 zł., jak to ma miejsce przy wszelkich innych wpłatach funkcyjaryuszów. — W końcu przyjęto oferty Towarzystw

zaliczkowych w Rozdole i Limanowej (na 5. i 6. miejscu) co do lokowania funduszków naszej instytucji.

Nowomodne domokracstwo. P. Władysław Waclaw Lech, autor rozlicznych projektów i kolporter najróżnorodniejszych akcyj, udziałów, obligacji i t. d., objeżdża Galicyę, celem uskutecznienia subskrypcji na obligacje „Wzajemności“ we Wiedniu. Pomimo przestróg Patrona udało się p. Lechowi sześć obligacji puścić w kurs między naszymi towarzystwami. W obec uchwały Wydziału Związku z 14. b. m., czujemy się w obowiązku przestrzec i ze swojej strony szan. Stowarzyszenia, aby nie narażały funduszków swoich, względnie swoich klientów na tak awanturnicze przedsięwzięcie. Niech pierwój wiedeńska „Wzajemność“ czyniami własnymi zjedna sobie zaufanie i zasłuży na poparcie i niech nie rozpoczyna kariery swojej od amerykańskich humbugów. Kto zaledwie ma 500 zł. majątku, ten uważać winien zaciąganie długu w kwocie 100.000 zł., za rzecz co najmniej — lekkomyślną. Pp. Dyrektorowie zaś raczj niech pracują na miejscu. a nie obciążają zaraz na wstępie dyetami konta administracji, zresztą całomiesięczny wożaż po Galicyi zapewne z góry spożyje co najmniej trzecią część plonu — dzięki nieostrożności naszej — tutaj zebranego! Więc też radzimy jeszcze raz nie łakomić się na piękne — wątpliwj wartości obrazki wiedeńskie p. Lecha i towarzyszy i przez zachowanie odporne stowarzyszeń zamknąć u nas raz na zawsze drogę podobnym eksploatacyjnym pomysłom!

Stow. poż. „Wzajemna Pomoc“ w Makowie i Starostwo w Myślenicach. Zaszedł w Makowie fakt tak zadziwiający, że wystarczy przytoczyć dosłownie odnośną korespondencyą między c. k. Starostwem Myślenickim a Makowskim stowarzyszeniem.

I. L. 13.063. Do szan. Dyrekcyi stow. pożycz. w Makowie. Dowiedziałem się od osoby godnój wiary, że w tamtejszj kasie pożyczkowj ma ulokowane na procenta Wojciech Makoś z Zawoji przeszło 10.000 zł., a zaś Józef Warta też z Zawoji kwotę 4.000 zł. Gdy W. Makoś winien w tutejszym c. k. urzędzie podatkowym kwotę 1.991 zł. 85½ ct. jako podatek zarobkowy i dochodowy wraz z dodatkami za lata 1876. do 1882. od wypożyczenia pieniędzy na procenta i gdy Józef Warta winien też w tym urzędzie kwotę 604 zł. 93½ ct. i t. d. j. w. przeto na pokrycie tych podatków kładę zapowiedzenie na kapitał 10.000 zł., ulokowany tam przez W. Makosia i na kapitał 4.000 zł., ulokowany przez J. Wartę, a gdyby te kapitały były tam w wyższych, lub niższych kwotach ulokowane, to w ogóle kładę zapowiedzenie na te kapitały, jakie tam są ulokowane przez W. Makosia, J. Wartę i wzywam szan. Dyrekcyą, aby takowych nikomu nie wydawała aż do dalszego mojego postanowienia. Oraz wzywam szan. Dyrekcyą, aby zwrotną pocztą oznajmić mi chciała, ile właściwie wynoszą kapitały, ulokowane tam przez M. i W., abym na podstawie tego pewnika mógł zmodyfikować me zapowiedzenie w miarę pretensyi Wys. c. k. Skarbu, i abym o tém zapowiedzeniu mógł też zawiadomić i strony interesowane. Myślenice, dnia 12. grudnia 1882. C. k. Starosta.

II. L. 2.135 Świetne c. k. Starostwo w Myślenicach, Przeciw szan. poleceniu Św. c. k. Starostwa z dnia 12. grudnia 1882. l. 13.063 považamy się wnieść następujące przedstawienie: Św. c. k. Starostwo w Myślenicach opię-

rające się na donosie, jakoby Wojciech Makoś i Józef Warta z Zawoji, w kasie podpisanego stowarzyszenia kapitały na procenta ulokowali, celem wydobycia podatków zarobkowych i dochodowych za lata 1876—1882., a to od W. Makosia w kwocie 1.991 zł. 85½ ct., a od Józefa Warty w kwocie 604 zł. 93½ ct. należących, kondykowało te domniemywane kapitały i podpisanj Dyrekcyi poleciło, aby wysokość tychże kapitałów, niby przez Makosia i Wartę złożonych, celem zmodyfikowania zapowiedzenia — wyjawilo.

Z uszanowaniem podpisana Dyrekcyja poleceniu takiemu zadosyć uczynić nie może, albowiem tak w interesie własnym, jako instytucji, również jako i interesie swoich klientów do zachowania tajemnicy jest zobowiązana. W przeciwnym razie nie osiągnęlibyśmy celu §. 3. statutu zakręslonego, by uzyskać kapitały, któreby tak lokującym jako też i biorącym, korzyści przynosić miały, gdyż wobec idealnej odpowiedzialności członków, każde i jakie bądź uszczuplenie powierzonych nam funduszków przyprawiłoby stowarzyszenie o nieochybną ruinę, albowiem każdy kapitalista w obawie przed swymi wierzycielami, wycofałby swoje wkładki i szukałby lokacyi tam, gdzieby się zdradzenia tajemnicy obawiać nie potrzebowal. Tajemnicy tej i podpisana Dyrekcyja, również jak i wszystkie instytucyje finansowe przestrzegać winna, a wszelkie usiłowania odsłonięcia téjże, czy to przez osoby prywatne, czy Wys. c. k. Władze jako zamach na wolny obrót, stanowczo odpięrać musi.

Inaczj rzecz pojmując, stowarzyszenia pożyczkowe, lubo na konstytucyjnej ustawie z dnia 9. kwietnia 1873. Nr. 70. Dz. pr. p. oparte, musiałyby być uważanemi za organa władz fiskalnych, a gdy o tém w téj ustawie wzmianki nie ma, Dyrekcyja stowarzyszenia pożyczkowego do wyjawienia interesów swoich klientów w drodze administracyjnej zniewoloną być nie może.

W podobnym wypadku Wys. c. k. trybunał administracyjny pod d. 7. października 1878. Nr. 1264 orzekł: że stowarzyszenia pożyczkowe nieobowiązane okazywać swe księgi władzom skarbowym, analogicznie więc tém mniej obowiązane wyjawiać ich treść celem skonstatowania interesów z klientami swymi.

Zresztą zapowiedzenie na wkładki naszych klientów skutku by mieć nie mogło, gdyż wedle art. 5. regulaminu na mocy §. 19. statutu wydanego „stowarzyszenie wypłaca wkładki tylko za okazaniem książeczki i tylko téj osobie, na której imię jest wystawiona, tudzież pełnomocnikowi, lub prawnemu zastępcy itd.“, a wedle §. 15 w razie wypowiedzenia, powinna być książeczka przedłożona zarządowi.

Wobec nadw. dekretu z d. 24. paźdz. 1806. Nr. 789 mamy zatem powód uważać zarządzenie Wys. c. k. Starostwa z d. 12. grudnia 1882. l. 13.063 jako ustawą nieuzasadnione, dla tego považamy się uniznienie prosić:

Św. c. k. Starostwo raczy polecenie to uchylić, a gdyby to we własnym zakresie nastąpić nie mogło, przedstawienie to c. k. władzy wyższj do decyzji przedłożyć.

W końcu upraszamy Św. c. k. Starostwo o łaskawe zarządzenie zwrotu portorjum 10 ct. od polecenia tego, przez c. k. urząd podatkowy w Makowie nieprawnie pobranego, gdyż niepodobnym było przyjęcia polecenia urzędowego odmówić. Maków, d. 16. grudnia 1882.